

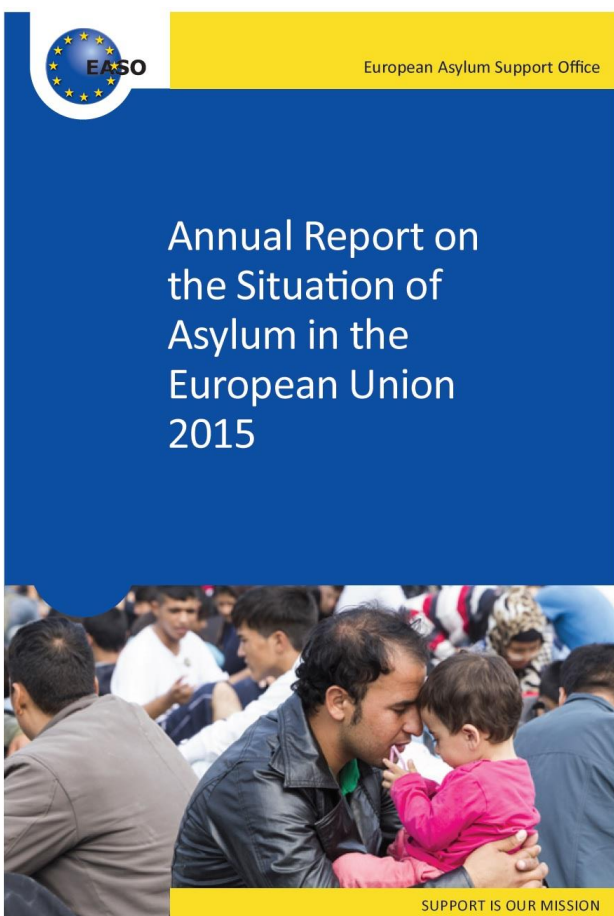
Klíčová zjištění výroční zprávy úřadu EASO za rok 2015 o situaci v oblasti azylu v Evropské unii

Úvod

Výroční zpráva úřadu EASO za rok 2015 poskytuje ucelený přehled o počtu a povaze žádostí o mezinárodní ochranu ve všech 28 členských státech EU a Norsku a Švýcarsku (dále jen „země EU+“). Zkoumá trendy v oblasti azylu, včetně klíčových problémů a řešení v průběhu roku a hlavního institucionálního a právního vývoje, a poskytuje přehled o fungování společného evropského azylového systému v praxi. Informace poskytly členské státy, UNHCR, občanská společnost, pracovníci v oblasti informatiky a úředníci v terénu.

Klíčové body zprávy

- V roce 2015 země EU+ obdržely přes 1,4 milionu žádostí o mezinárodní ochranu, to je nejvíce od roku 2008, kdy bylo zahájeno shromažďování údajů na úrovni EU.
- Nejvíce žadatelů o azyl bylo zaznamenáno ze Sýrie, zemí západního Balkánu a Afghánistánu. Hlavními přijímajícími zeměmi byly Německo, Maďarsko, Švédsko, Rakousko a Itálie.
- Na konci roku 2015 počet osob čekajících na rozhodnutí o jejich žádosti o mezinárodní ochranu v zemích EU+ překročil hranici jednoho milionu. Objem nevyřízených žádostí se v porovnání s rokem 2014 více než zdvojnásobil.
- Klíčovým faktorem v řadě žádostí o mezinárodní ochranu v zemích EU+ nadále byla krize v Sýrii. Sýřané podali přes 380 000 žádostí, což je třikrát více než v roce 2014.
- Počet žádostí ze zemí západního Balkánu se v roce 2015 téměř zdvojnásobil na 201 405 žadatelů, přičemž valná většina z nich pocházela z Kosova a Albánie.
- Afghánistán v loňském roce zůstal jednou z hlavních zemí původu žadatelů s 196 170 žádostmi (nárůst o 359 %) a celkově největším podílem dětí bez doprovodu žádajících o mezinárodní ochranu v zemích EU+ (25 % ze všech afghánských žadatelů).
- Bylo schváleno první společné úsilí EU v oblasti znovusídlení. 27 členských států spolu s přidruženými státy v rámci dublinského systému se zavázaly ke znovusídlení 22 504 vysídlených osob ze zemí mimo EU do dvou let.

Relokační program

Na základě nebývalého přílivu žadatelů o mezinárodní ochranu v roce 2015 byl schválen relokační program na podporu členských států „v první linii“, tedy Itálie a Řecka, které byly vystavené značnému tlaku. Po návrhu, který předložila Komise v květnu 2015, Rada přijala dvě rozhodnutí, jimiž byl zaveden dočasný a mimořádný mechanismus pro relokaci 160 000 žadatelů, kteří jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, z území Řecka a Itálie, který bude prováděn dva roky do září 2017.

Děti bez doprovodu

V roce 2015 o mezinárodní ochranu v zemích EU+ požádalo celkem 95 985 dětí bez doprovodu, to je téměř čtyřikrát více než v předchozím roce. Nárůst byl největší ve čtyřech hlavních přijímajících zemích: Švédsku, Německu, Maďarsku a Rakousku. Uvedené země dohromady zaznamenaly, že žádosti dětí bez doprovodu představovaly 70 % všech žádostí. Tento enormní příliv žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří uváděli, že jsou nezletilé osoby, přinesl problémy týkající se řádného posouzení věku a nezajištění opatrovníků nebo prodlení s jejich zajištěním.

Přijímací zařízení

Nárůst počtu žádostí o azyl v roce 2015 vedl v mnoha členských státech k nedostatku ubytování, a to zejména v letních měsících. Některé členské státy musely zdvojnásobit nebo ztrojnásobit svoji přijímací kapacitu, což zdůraznilo potřebu větší flexibility v souvislosti se zařízeními. Opatření přijatá v reakci na tyto problémy zahrnovala zajištění dalšího trvalého a přechodného/nouzového ubytování, zřízení nových přijímacích středisek a užší spolupráci mezi sousedními členskými státy.

Podpora úřadu EASO

V posledním roce úřad EASO dále poskytoval operační podporu Řecku, Itálii, Bulharsku a Kypru. Od září 2015 úřad EASO podporuje program EU na relokaci uprchlíků z Itálie a Řecka do jiných evropských zemí na základě operačních plánů pro relokaci hotspotů podepsaných oběma členskými státy, a to prostřednictvím nasazování odborníků, včetně mobilních týmů, a vývoje několika nástrojů, které mají usnadnit jednotlivé fáze relokace (informační letáky, informace před odjezdem, registrace, proces sladování preferencí a nabídek umístění, nástroj pro identifikaci zranitelných případů).

Vývoj vnitrostátních azylových systémů

Jelikož v roce 2015 uplynula lhůta pro provedení přepracovaného znění *acquis* v oblasti azylu, několik členských států provedlo změny v právních předpisech upravujících jejich vnitrostátní azylové systémy. Značný příliv žadatelů v několika zemích EU+ současně spustil nouzové mechanismy, pokud jde o správu hranic, rychlou registraci a zpracování případů a revizi používání zvláštních postupů.

Informace a právní pomoc

V roce 2015 bylo v zemích EU+ provedeno několik právních změn, které rozšířily rozsah informací a právní pomoci poskytovaných žadatelům o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení. To byl problém i v roce 2015, zejména s ohledem na nárůst poptávky a často omezené specializované zdroje.

Strategie do budoucna

V souladu s návrhem na zřízení Agentury Evropské unie pro azyl, který předložila Komise, úřad EASO vstupuje do nové fáze svého vývoje a v návaznosti na svoji dosavadní činnost převeze nové a rozšířené povinnosti a nový mandát.

Chcete-li si přečíst celou zprávu, přejděte na adresu <https://www.easo.europa.eu/information-analysis/annual-report> .